Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

27. listopada 2016.*

„Prethodni postupak ? Članak 267. UFEU-a ? Nadležnost Suda – Pojam ‚odredba prava Unije' – Direktiva 89/106/EEZ – Usklađivanje zakona i drugih propisa država članica koji se odnose na građevne proizvode – Norma koju je odobrio Europski odbor za normizaciju (CEN) na temelju Komisijina ovlaštenja – Objava norme u Službenom listu Europske unije – Usklađena norma EN 13242:2002 – Nacionalna norma kojom se prenosi usklađena norma EN 13242:2002 – Sporovi o ugovorima između pojedinaca – Način utvrđivanja (ne)usklađenosti proizvoda s nacionalnom normom kojom se prenosi usklađena norma ? Datum utvrđenja (ne)usklađenosti proizvoda s tom normom – Direktiva 98/34/EZ – Postupak pružanja informacija u području tehničkih standarda i propisa – Područje primjene"

U predmetu C-613/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Supreme Court (Vrhovni sud, Irska), odlukom od 19. prosinca 2014., koju je Sud zaprimio 30. prosinca 2014., u postupku

James Elliott Construction Limited

protiv

Irish Asphalt Limited,

SUD (treće vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen, predsjednik vijeća, M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan i D. Šváby (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: L. Hewlett, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 19. studenoga 2015.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za James Elliott Construction Limited, E. Barrington, *SC*, C. Donnelly, *BL*, i B. Shipsey, *SC*, koje je opunomoćio D. O'Donovan, *solicitor*,

— za Irish Asphalt Limited, T. Hogan, *SC*, D. Conlan Smyth, *barrister*, M. N. Buckley, *BL*, koje je opunomoćio N. Mulherin, *solicitor*,

* Jezik postupka: engleski

— za Irsku, A. Joyce i L. Williams i J. Quaney, u svojstvu agenata, uz asistenciju B. Kennedya, *SC* i G. Gilmore, *barrister*,

— za Europsku komisiju, A. C. Becker i G. Braga da Cruz i G. Zavvos, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 28. siječnja 2016.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 267. UFEU-a, članka 4. Direktive Vijeća 89/106/EEZ od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica koji se odnose na građevne proizvode (SL 1989., L 40, str. 12.), kako je izmijenjena Direktivom Vijeća 93/68/EEZ od 22. srpnja 1993. (SL 1993., L 220, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 61., str. 29.) (u daljnjem tekstu: Direktiva 89/106), članaka 1. i 8. Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih standarda i propisa te pravila o uslugama informacijskog društva (SL 1998., L 204, str. 37.), kako je posljednje izmijenjena Direktivom Vijeća 2006/96/EZ od 20. studenoga 2006. (SL 2006., L 363, str. 81.) (u daljnjem tekstu: Direktiva 98/34), kao i usklađene norme EN 13242:2002 pod nazivom „Agregati za nevezane i hidraulički vezane materijale za uporabu u građevinarstvu i cestogradnji” (u daljnjem tekstu: usklađena norma EN 13242:2002).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora o nabavi kamenog agregata društvu James Elliott Construction Limited od društva Irish Asphalt Limited.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 89/106

3 Prva, četvrta, šesta, sedma, jedanaesta i dvanaesta uvodna izjava Direktive 89/106 glase kako slijedi:

„budući da je na državama članicama da osiguraju da su građevinski radovi na njihovu državnom području osmišljeni i provedeni na način koji ne ugrožava sigurnost osoba, domaćih životinja i dobara, istodobno poštujući druge bitne zahtjeve u interesu opće dobrobiti;

[...]

budući da Bijela knjiga o dovršenju uspostave unutarnjeg tržišta, koju je Europsko vijeće odobrilo u lipnju 1985., u svojoj točki 71. određuje da će se u okviru opće politike naglasak staviti konkretno na određene sektore, uključujući građevinski sektor; budući da uklanjanje tehničkih prepreka u području građevine, u mjeri u kojoj se one ne mogu ukloniti uzajamnim priznanjem ekvivalentnosti među svim državama članicama, mora slijediti novi pristup predviđen Rezolucijom Vijeća od 7. svibnja 1985. [SL 1985., C 136, str. 1.] koji propisuje utvrđivanje bitnih zahtjeva u pogledu sigurnosti i drugih aspekata koji su važni za opću dobrobit, pritom ne smanjujući postojeće i opravdane razine zaštite u državama članicama;

[...]

budući da će se, kao temelj za usklađene norme ili druge tehničke specifikacije na europskoj razini i radi uspostavljanja i dodjele europskog tehničkog dopuštenja, donijeti dokumenti za tumačenje kako bi se konkretizirali bitni zahtjevi na tehničkoj razini;

budući da ti bitni zahtjevi pružaju temelj za uspostavljanje usklađenih normi na europskoj razini u području građevnih proizvoda; budući da, kako bi se u velikoj mjeri doprinijelo jedinstvenom unutarnjem tržištu, omogućilo najvećem mogućem broju proizvođača da pristupe tržištu, osigurala maksimalna transparentnost tržišta i stvorilo uvjete za opći europski usklađeni sustav u području građevine, potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri i što je prije moguće uspostaviti usklađene norme; budući da su te norme sastavile privatne organizacije i moraju ostati neobvezujući tekstovi; budući da su u tu svrhu Europski odbor za normizaciju (CEN) i Europski odbor za elektrotehničku normizaciju (Cenelec) priznati kao nadležne organizacije za donošenje usklađenih normi u skladu s općim smjernicama o suradnji između Komisije i tih dviju organizacija, potpisanim 13. studenoga 1984.; budući da se usklađenom normom smatra tehnička specifikacija (europska norma ili usklađeni dokument) koju je donijelo jedno od tih tijela ili oba, prema ovlaštenju Komisije, u skladu s Direktivom vijeća 83/189/EEZ od 28. ožujka 1983. o utvrđivanju postupka osiguravanja informacija u području tehničkih normi i propisa [SL 1983., L 109, str. 8.];

[...]

budući da se proizvod smatra prikladnim za uporabu ako je u skladu s usklađenom normom, europskim tehničkim dopuštenjem ili neusklađenom tehničkom specifikacijom priznatom na razini Zajednice; budući da, ako su proizvodi od male važnosti s obzirom na bitne zahtjeve i ako odstupaju od postojećih tehničkih specifikacija, njihovu prikladnost za uporabu može provjeriti ovlašteno tijelo;

budući da su proizvodi koji se tako smatraju prikladnima za uporabu lako prepoznatljivi po oznaci „CE”; budući da se moraju moći slobodno kretati i koristiti u skladu sa svojom namjenom u cijeloj Zajednici”. [neslužbeni prijevod]

4 Članak 2. stavak 1. te direktive propisuje:

„Države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da se proizvodi navedeni u članku 1. i namijenjeni uporabi u gradnji mogu staviti na tržište samo ako su prikladni za predviđenu uporabu, tj. ako imaju takva obilježja da građevine u koje će biti uključeni, u sklopu kojih će biti sastavljani, korišteni ili instalirani mogu, pod uvjetom da su one propisno konstruirane i izrađene, zadovoljiti bitne zahtjeve iz članka 3. u slučajevima u kojima su ti radovi predmet propisa koji sadrži takve zahtjeve.” [neslužbeni prijevod]

5 Članak 3. stavak 1. navedene direktive glasi kako slijedi:

„Bitni zahtjevi za građevine koji mogu utjecati na tehničke značajke proizvoda navedene su u obliku ciljeva u Prilogu I. Jedan taj zahtjev, više njih ili svi mogu se primijeniti; mora ih se poštovati tijekom gospodarski razumnog vijeka trajanja.” [neslužbeni prijevod]

6 Članak 4. stavci 1. i 2. iste direktive glase kako slijedi:

„1. U svrhe ove direktive, ‚tehničke specifikacije’ znači tehničke norme i odobrenja.

U svrhe ove direktive ‚usklađene norme‘ znači tehničke specifikacije koje su donijeli CEN, Cenelec ili oboje prema ovlaštenju Komisije u skladu s [Direktivom 83/189], na temelju mišljenja Odbora iz članka 19. te u skladu s općim odredbama o suradnji između Komisije i ta dva tijela koje su potpisane 13. studenoga 1984.

2. Države članice pretpostavljaju da [građevni] proizvodi odgovaraju namjeni ako omogućuju izvođenje [građevinskih] radova za koje se koriste, pod uvjetom da su ovi drugi propisno konstruirani i izrađeni kako bi zadovoljili osnovne uvjete iz članka 3., ako takvi proizvodi nose oznaku CE, što ukazuje da zadovoljavaju sve odredbe ove Direktive, uključujući i postupke ocjene sukladnosti utvrđene u poglavlju V. i postupak utvrđen u poglavlju III. Oznaka CE ukazuje na:

a) to da su u skladu s nacionalnim normama kojima se prenose usklađene norme i čiji su referentni brojevi objavljeni u *Službenom listu Europskih zajednica*. Države članice objavljuju referentne brojeve nacionalnih normi;

b) to da su u skladu s europskim tehničkim dopuštenjem donesenim u skladu s postupkom opisanim u poglavlju III.;

ili

c) to da su u skladu s nacionalnim tehničkim specifikacijama iz stavka 3., ako ne postoje usklađeni standardi; popis nacionalnih specifikacija utvrđen je u skladu s postupkom predviđenim u članku 5. stavku 2.” [neslužbeni prijevod]

7 Članak 6. stavak 1. Direktive 89/106 određuje:

„Države članice ne ometaju slobodno kretanje, stavljanje na tržište ili uporabu proizvoda na svom državnom području koji zadovoljavaju zahtjeve ove Direktive.

Države članice jamče da se uporaba takvih proizvoda u skladu s njihovom namjenom neće zabraniti pravilima ili uvjetima koje nametnu javna tijela ili privatna tijela koja djeluju kao javna poduzeća ili koja djeluju kao javna tijela na temelju monopolskog položaja.” [neslužbeni prijevod]

8 Članak 7. te direktive navodi:

„1. Kako bi se osigurala njihova kvaliteta, usklađene norme primjenjive na [građevne] proizvode moraju donijeti europska tijela za normizaciju na temelju ovlaštenja [...] Komisije.

2. Tako utvrđene norme moraju se, koliko je to moguće, izraziti u obliku svojstava proizvoda, uzimajući u obzir dokumente za tumačenje.

3. Kad europska tijela za normizaciju utvrde norme, Komisija objavljuje njihove referentne brojeve u seriji C *Službenog lista Europskih zajednica*.” [nesluženi prijevod]

9 U skladu s člankom 65. Uredbe (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/106/EEZ (SL 2011., L 88, str. 5.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 50., str. 113.), Direktiva 89/106 stavljena je izvan snage. Međutim ta uredba nije primjenjiva *ratione temporis* na spor u glavnom postupku.

Direktiva 98/34

10 Članak 1. točke 3., 4. i 11. Direktive 98/34, koja je zamijenila Direktivu 83/189, određuje:

„Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

3) ‚tehnička specifikacija', specifikacija sadržana u dokumentu kojim se utvrđuju svojstva koja mora imati određeni proizvod, kao što su razine kakvoće, radne značajke, sigurnost ili dimenzije, uključujući zahtjeve koji se odnose na naziv pod kojim se proizvod prodaje, terminologiju, simbole, ispitivanje i metode ispitivanja, pakiranje, obilježavanje i označivanje te postupke ocjene sukladnosti proizvoda.

[...]

4) ‚ostali zahtjevi', zahtjev za proizvod različit od tehničke specifikacije koji utječe na životni ciklus proizvoda nakon njegova stavljanja na tržište, a posebno je uveden radi zaštite potrošača odnosno okoliša, kao što su uvjeti uporabe, recikliranja, ponovne uporabe i odlaganja, ako ti uvjeti mogu značajno utjecati na sastav ili prirodu proizvoda, odnosno njegovu prodaju;

[...]

11) ‚tehnički propis', tehničke specifikacije i ostali zahtjevi ili propisi koji se odnose na usluge, uključujući odgovarajuće administrativne odredbe pridržavanje kojih je obavezno, *de jure* ili *de facto*, kada je riječ o stavljanju na tržište, pružanju neke usluge, poslovnom nastanu nekog operatera usluga ili korištenju u nekoj državi članici ili najvećem dijelu iste, kao i zakonima i drugim propisima država članica, osim onih navedenih u članku 10. koji zabranjuju proizvodnju, uvoz, marketing ili korištenje nekog proizvoda ili zabranjuju pružanje ili korištenje neke usluge ili poslovni nastan kao operatera usluga

De facto tehnički propisi uključuju:

— zakone i druge propise neke države članice koji se odnose na tehničke specifikacije ili druge zahtjeve ili propise o uslugama ili na profesionalne kodekse ili kodekse prakse koji se sa svoje strane odnose na tehničke specifikacije ili druge zahtjeve ili propise o uslugama, pridržavanje kojih ostavlja dojam usklađenosti s obvezama što ih nameću gore spomenuti zakoni i drugi propisi,

— dobrovoljne sporazume u kojima je ugovorna stranka neko državno tijelo, a koji u općem interesu osiguravaju poštovanje tehničkih specifikacija ili drugih zahtjeva ili propisa koji se odnose na usluge, uz izuzeće specifikacija iz natječaja za javne nabave,

— tehničke specifikacije ili druge zahtjeve ili pravila o uslugama povezane s fiskalnim ili financijskim mjerama koje utječu na potrošnju proizvoda ili usluga kroz poticanje pridržavanja takvih tehničkih specifikacija ili drugih zahtjeva ili propisa o uslugama; nisu uključene tehničke specifikacije ili drugi zahtjevi ili propisi o uslugama povezani s nacionalnim sustavima socijalnog osiguranja."

11 Članak 8. stavci 1. i 3. te direktive predviđaju:

„1. Pridržavajući se članka 10., države članice Komisiji bez odlaganja dostavljaju sve nacrte tehničkih propisa, osim ako se njima u cijelosti prenosi tekst međunarodne ili europske norme, u kom su slučaju dovoljne informacije o toj normi; one Komisiji istodobno dostavljaju obrazloženje u kojemu navode razloge za donošenje tehničkog propisa, ako to već nije pojašnjeno u nacrtu.

[...]

Država članica ponovno dostavlja nacrt u skladu s gornjim uvjetima svaki put kada unese izmjene kojima se značajno mijenja njegov opseg ili skraćuje prvobitni raspored provedbe odnosno utvrđuju dodatne specifikacije i zahtjevi ili postojeće specifikacije i zahtjevi čine restriktivnijima.

[...]

3. Države članice Komisiji bez odlaganja dostavljaju konačan tekst tehničkog propisa.”

Norma EN 13242:2002

12 Normu EN 13242:2002 izradio je Tehnički odbor CEN/TC 154 „Aggregates” i odobrio CEN 23. rujna 2002. u skladu s ovlaštenjem Komisije od 6. srpnja 1998. (M 125 - Ovlaštenje CEN-u/Cenelecu za provođenje normizacije radi utvrđivanja usklađenih normi za agregate za posebne namjene, u daljnjem tekstu: ovlaštenje M 125), donesenim na temelju Direktive 89/106.

– Ovlaštenje M 125

13 Ovlaštenje M 125 u svojem uvodu glasi kako slijedi:

„[...] Jedan od ciljeva direktive jest ukloniti tehničke prepreke trgovini u području građevine, jer se one ne mogu ukloniti uzajamnim priznanjem ekvivalentnosti među svim državama članicama. Slijedom toga se u prvom stadiju ovlaštenja za normizaciju odnose na građevne proizvode koji mogu biti predmet tehničkih prepreka trgovini.

Predmet ovog ovlaštenja jest utvrđivanje odredaba za razvoj i kvalitetu usklađenih europskih normi kako bi se omogućilo, s jedne strane, ‚usklađivanje‘ nacionalnih zakona i drugih propisa (u daljnjem tekstu: propisi) i, s druge strane, da se proizvodi koji su usklađeni s tim normama smatraju prikladnima za njihovu namjeravanu uporabu, kako je definirano direktivom.” [neslužbeni prijevod]

14 Poglavlje II. tog teksta, naslovljeno „Provedba ovlaštenja”, određuje:

„1. CEN/Cenelec će Komisiji podnijeti detaljni program rada najkasnije tri mjeseca nakon suglasnosti odbora uspostavljenog direktivom 83/189.

[...]

5. Svaki prijedlog za dodavanje proizvoda, namjenâ, materijala ili oblika koji nisu predviđeni ovlaštenjem, ali ih tehnički odbor smatra potrebnima, mora se podnijeti službama Komisije na razmatranje, neovisno o programu rada. Norme pripremljene za proizvode neobuhvaćene tim ovlaštenjem neće imati status usklađenih normi. Osim odredaba članka 4. stavka 1. Direktive [98/34], valja uzeti u obzir činjenicu da su svi proizvodi obuhvaćeni ovlaštenjem u skladu sa sustavom potvrde sukladnosti prema relevantnoj odluci Komisije, što nije slučaj s proizvodima koji nisu obuhvaćeni.

6. Svaki prijedlog za dodavanje značajki i trajnosti koje nisu predviđene ovlaštenjem, ali ih tehnički odbor smatra potrebnima, moraju se iznijeti u posebnom poglavlju programa rada te će ih Komisijine službe proučiti.

[...]

8. CEN-ovi tehnički odbori moraju pružiti tehnički odgovor za određivanje značajki ovlaštenja uzimajući u obzir niže navedene uvjete; predložene metode ispitivanja moraju biti izravno povezane s relevantnim traženim značajkama te ne smiju upućivati na metode za određivanje značajki koje nisu zatražene ovlaštenjem. Zahtjeve trajnosti treba ispitivati u okviru najnovijih dostignuća.

9. Upućivanje na metode ispitivanja/izračuna mora biti u skladu s usklađivanjem koje se nastoji ostvariti. Općenito, za određeni proizvod ili vrstu proizvoda valja uputiti na samo jednu metodu za utvrđivanje svake pojedine značajke.

Međutim, ako se za određeni proizvod ili vrstu proizvoda upućuje na više od jedne metode za utvrđivanje iste značajke, tada to valja obrazložiti. U tom slučaju sve metode na koje se upućuje trebaju biti povezane veznikom ‚ili' te treba naznačiti primjenu.

U ostalim se slučajevima mogu prihvatiti dvije ili više metoda ispitivanja/izračuna za određivanje jedne značajke samo ako postoji njihova međupovezanost ili ju je moguće razviti. Relevantna usklađena norma proizvoda tada mora odabrati jednu od njih kao referentnu metodu.

U mjeri u kojoj je to moguće metode ispitivanja/izračuna horizontalno obuhvaćaju najširi mogući raspon proizvoda.

[...]

12. Opseg ovog ovlaštenja po potrebi se može izmijeniti ili proširivati. Komisijino prihvaćanje programa rada ne podrazumijeva prihvaćanje svih navedenih elemenata kao referentnih normi. Tehnički odbori morat će pokazati izravnu vezu između tih elemenata i potrebe usklađivanja proizvoda, predviđenih uporaba i značajki navedenih u ovlaštenju. Pored toga, prihvaćanje tog programa ne isključuje mogućnost da CEN nadoda nove elemente kako bi u potpunosti poštovao uvjete ovlaštenja.

[...]

15. CEN/Cenelec će odmah obavijestiti Komisiju o svakom problemu vezanom uz provedbu ovlaštenja te će predstaviti godišnje izvješće o stanju napretka rada obavljenog u okviru ovlaštenja.

16. Izvješće o stanju napretka uključivat će opis obavljenog rada i uputit će na pronađene političke ili tehničke poteškoće, a osobito one koje bi mogle navesti tijela država članica da upute prigovore ili se pozovu na članak 5. stavak 1. Direktive [98/34].

17. Izvješće o stanju napretka bit će popraćeno posljednjim nacrtima normi na koje se odnosi ovlaštenje i posljednjim izvješćima o radovima koji su predmet podugovaranja.

[...]

19. CEN/Cenelec može prihvatiti ovo ovlaštenje tek nakon što Komisijine službe prihvate program rada.

[...]

21. CEN/Cenelec predstavit će konačne nacrte europskih usklađenih normi i relevantnih popratnih normi Komisijinim službama kako bi se potvrdila njihova sukladnost s ovim ovlaštenjem prema vremenskim okvirima dogovorenima između CEN-a/Ceneleca i Komisije, koji se spominju u točki II.2.d." [neslužbeni prijevod]

15 Poglavlje III. navedenog teksta, naslovljeno „Usklađene norme", glasi kako slijedi:

„1. Usklađene norme izrađuju se na način da se omogući utvrđivanje ispunjavaju li proizvodi navedeni u prilozima 1. i 2. bitne zahtjeve. Budući da je jedan od ciljeva direktive uklanjanje prepreka trgovini, norme koje iz toga proizlaze izražavaju se, koliko je to praktično moguće, u obliku svojstava proizvoda (članak 7. stavak 2. direktive), uzimajući u obzir dokumente za tumačenje.

2. Usklađena norma sadržava:

[...]

— metode (izračuna, ispitivanja ili druge) ili upute na normu koja sadržava metode za određivanje takvih značajki;

[...]” [neslužbeni prijevod]

16 Prilozi 1. do 3. Ovlaštenju M 125 pojašnjavaju područje primjene ovlaštenja, njegov tehnički referentni okvir odnosno njegove zahtjeve u vezi s potvrdom sukladnosti.

– Usklađena norma EN 13242:2002

17 U svojoj točki 1. drugom podstavku, usklađena norma EN 13242:2002 određuje da „sadrži ocjenu sukladnosti proizvoda s ovom [usklađenom normom]”.

18 Točka 6. te usklađene norme, naslovljena „Kemijska svojstva”, glasi ovako:

„6.1. Općenito

Nužnost ispitivanja i deklariranja svih svojstava u ovoj točki ograničena je u skladu s posebnom primjenom ili krajnjom uporabom ili porijeklom agregata. Kada je to potrebno, provode se ispitivanja navedena u točki 6. radi utvrđivanja odgovarajućih kemijskih svojstava.

[...]

6.3. Ukupni sumpor

Kada je to potrebno, ukupni sadržaj sumpora u agregatu, utvrđen prema [članku 11.] norme EN 1744-1:1998 [koju je CEN donio izvan ikakvog ovlaštenja Komisije i postupka predviđenog člankom 7. direktive], deklarira se u skladu s odgovarajućim razredom navedenim u tablici 13.[, naslovljenoj , Razredi za najveći ukupni sadržaj sumpora’:]

Agregat	**Ukupni sadržaj sumpora** %	**Kategorija** S
Agregati osim zrakom hlađene zgure iz visokih peći	≤ 1	S_1
	> 1	$S_{deklarirani}$
	Ne traži se	S_{NR}
Zrakom hlađene zgure iz visokih peći	≤ 2	S_2
	> 2	$S_{deklarirani}$
	Ne traži se	S_{NR}

[...]” [neslužbeni prijevod]

19 „(Informativni) Prilog ZA ? Članci ove europske norme koji se odnose na bitne zahtjeve ili druge odredbe direktiva EU-a” navedene usklađene norme posebice propisuje da „članci europske norme EN 13242:2002 navedeni u ovom prilogu odgovaraju zahtjevima ovlaštenja danog u okviru [Direktive 89/106]” i da „sukladnost agregata na koje se odnosi ova europska norma s tim člancima stvara predmnijevu njihove prikladnosti za predviđene namjene navedene u ovom dokumentu”. [neslužbeni prijevod]

20 Referentni brojevi usklađene norme EN 13242:2002 objavljeni su u *Službenom listu Europske unije od 27. ožujka 2003.* (SL 2003., C 75, str. 8.).

Irsko pravo

Zakon o prodaji robe i pružanju usluga

21 Članak 10. Sale of Goods and Supply of Services Act 1980 (Zakona o prodaji robe i pružanju usluga iz 1980.) uveo je novi članak 14. u Sale of Goods Act 1893 (Zakon o prodaji robe iz 1893.), na temelju kojeg:

„(1) Podložno odredbama ovog zakona i njegovih provedbenih propisa, ne postoji prešutni uvjet ili garancija kvalitete ili prikladnosti za bilo koju posebnu svrhu robe koja se nabavlja ugovorom o prodaji.

(2) Kada prodavatelj prodaje robu u okviru poslovanja, podrazumijeva se da roba koja se ugovorom nabavlja ima tržišnu kakvoću, osim u slučaju:

(a) nedostataka na koje je kupac posebno upozoren prije sklapanja ugovora ili

(b) kada kupac pregleda robu prije sklapanja ugovora, u odnosu na nedostatke koje bi takav pregled morao otkriti.

(3) Roba ima tržišnu kakvoću ako je prikladna za svrhu ili svrhe za koje se ta vrsta robe uobičajeno kupuje i ako je trajna koliko je to razumno očekivati uzimajući u obzir njezin opis, cijenu (ako je to relevantno) i sve druge relevantne okolnosti, te se svako upućivanje u ovom zakonu na robu netržišne kakvoće shvaća u skladu s navedenim.

(4) Kada prodavatelj prodaje robu u okviru poslovanja, a kupac izričito ili prešutno prodavatelju učini poznatom bilo koju posebnu svrhu za koju se roba kupuje, postoji prešutan uvjet da je roba koja se nabavlja ugovorom prikladna za tu svrhu, neovisno o tome je li to svrha za koju se takva roba uobičajeno nabavlja, osim ako okolnosti upućuju na to da se kupac ne pouzdaje ili da nije razumno od njega očekivati da se pouzdaje u prodavateljevu vještinu ili prosudbu.

[...]”

Norma I. S. EN 13242:2002

22 Normu EN 13242:2002 u Irskoj je prenio National Standard Authority of Ireland (irsko tijelo za normizaciju) putem norme I. S. EN 13242:2002.

Činjenično stanje u glavnom postupku i prethodna pitanja

23 U okviru izgradnje Ballymunskog centra za mlade u Dublinu (Irska) od strane James Eliott Construction, dane specifikacije su među ostalim propisivale da se podovi unutar zgrade postavljaju na 225 milimetara „neobrađenog drobljenog kamena tipa Clause 804 sukladnog specifikacijama Department of Enterprise”. U tu je svrhu Irish Asphalt isporučio Eliott Constructionu proizvod pod nazivom „Clause 804, neobrađeni”.

24 Po dovršetku radova, u podovima i zidovima građevine pojavile su se pukotine u tolikoj mjeri da građevina nije bila uporabljiva. James Elliott Construction preuzeo je odgovornost te je izvršio popravke u vrijednosti od 1,5 milijuna eura.

25 Dana 13. lipnja 2008., James Elliott Construction podnio je tužbu za naknadu štete protiv Irish Asphalta iz razloga što predmetni nedostatci potječu od prisutstva pirita u agregatu Clause 804 koji je potonji isporučio.

26 Presudom od 25. svibnja 2011., High Court (Visoki sud, Irska) zaključio je da nedostatci u betonu potječu od prisutnosti pirita u agregatima koje je Irish Asphalt isporučio James Elliott Constructionu. U tom je pogledu utvrdio da analize agregata uzetog iz zgrade ukazivala na to da nije u skladu s irskom normom I. S. EN 13242:2002 kojom se prenosi europska norma EN 13242:2002, posebice što se tiče sadržaja sumpora.

27 Slijedom toga presudio je da je Irish Asphalt povrijedio svoje ugovorne obveze, nalažući mu u skladu s člankom 14. stavkom 2. Zakona o prodaji robe da isporuči agregat „tržišne kakvoće" koji je „prikladan svrsi".

28 Irish Asphalt žalio se na tu presudu pred Supreme Courtom (Vrhovni sud, Irska).

29 Dana 2. prosinca 2014., Supreme Court (Vrhovni sud) donio je presudu kojom je odlučio samo o pitanjima nacionalnog prava i odbio žalbu, izuzev pitanja koja se odnose na pravo Unije.

30 U vezi s tim se navedeni sud pita, kao prvo, o pravnom statusu europskih usklađenih normi za građevne proizvode kao i o njihovoj relevantnosti u ugovornim odnosima između dviju stranaka kad se u ugovoru o nabavi robe upućuje na nacionalnu normu donesenu primjenom usklađene norme; kao drugo, o tumačenju europske norme EN 13242:2002 u pogledu njezina dosega i sadržaja, osobito što se tiče predmnijevi koje nastaju u slučaju usklađenosti s tom normom i načina njihova obaranja i, kao treće, o vezi između odredaba nacionalnog prava koje upućuju na postojanje prešutnih ugovornih odredaba i obveze obavještavanja koju imaju države članice na temelju Direktive 98/34.

31 U tim je okolnostima Supreme Court (Vrhovni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1) a) Kada privatni ugovor obvezuje stranku da isporuči proizvod izrađen u skladu s nacionalnom normom usvojenom primjenom europske norme koja je donesena na temelju ovlaštenja Komisije sukladno odredbama Direktive Vijeća 89/106, je li tumačenje navedene norme pitanje o kojem se može uputiti zahtjev za prethodnu odluku Sudu Europske unije u skladu s člankom 267. UFEU-a?

b) Ako je odgovor na pitanje 1. (a) potvrdan, zahtijeva li norma EN 13242:2002 da se sukladnost ili kršenje navedene norme utvrđuje samo dokazivanjem na temelju ispitivanja usklađenosti s neovlaštenim normama, koje je donio CEN na koje upućuje EN 13242:2002, u vrijeme proizvodnje ili isporuke; ili se kršenje te norme (stoga i povreda ugovora) može utvrditi pomoću kasnije provedenih ispitivanja ako se pomoću njihovih rezultata logički može dokazati kršenje norme?

2) Kada se odlučuje o privatnoj tužbi zbog povrede ugovora koji se odnosi na proizvod izrađen u skladu s europskom normom donesenom na temelju ovlaštenja Komisije sukladno Direktivi [89/106], mora li nacionalni sud odbiti primijeniti odredbe nacionalnog prava koje upućuju na [postojanje prešutnih ugovornih] odredaba koje se odnose na tržišni potencijal i prikladnost svrsi ili kvaliteti, iz razloga što [ti] pravni propisi, ili njihova primjena, stvaraju norme ili uvode tehničke specifikacije ili zahtjeve o kojima Komisija nije bila obaviještena sukladno odredbama Direktive 98/34?

3) Je li nacionalni sud, koji odlučuje o tužbi zbog [izostanka izvršenja] privatnog ugovora do koje[g] je navodno došlo zbog povrede ugovorne odredbe o tržišnoj kakvoći ili prikladnosti za uporabu (čije je prešutno postojanje predviđeno zakonom, u ugovoru između stranaka koje ju nisu izmijenile ili isključile) u odnosu na proizvod proizveden u skladu s normom EN 13242:2002, obvezan pretpostaviti da taj proizvod ima tržišnu kakvoću i da je prikladan svrsi, i, ako je tako, može li se ta pretpostavka oboriti dokazom o neusklađenosti s normom EN 13242:2002 ispitivanjima provedenima sukladno ispitivanjima i protokolima navedenima u EN 13242:2002 u vrijeme isporuke proizvoda?

4) Ako su odgovori na pitanja 1. (a) i 3. potvrdni, je li granica ukupnog sadržaja sumpora u agregatima propisana normom EN 13242:2002 ili na temelju te norme, pa se za postojanje pretpostavke tržišne kakvoće ili prikladnosti uporabe zahtijeva, među ostalim, sukladnost s tom granicom?

5) Ako su odgovori na pitanja 1. (a) i 3. potvrdni, je li dokaz da je proizvod nosio oznaku ‚CE' nužan kako bi se moglo pozivati na predmnijevu iz Priloga ZA normi EN 13242:2002 ili članka 4. Direktive 89/106?"

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje pod (a), u vezi s nadležnosti Suda

32 Svojim prvim pitanjem pod (a) sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 267. UFEU-a tumačiti na način da je, kad nacionalni sud odlučuje o sporu o privatnom ugovoru koji obvezuje jednu stranku da isporuči proizvod usklađen s nacionalnom normom, kojom se prenosi usklađena norma u smislu članka 4. stavka 1. Direktive 89/106 i čije je referentne brojeve Komisija objavila u seriji C *Službenog lista Europske unije*, Sud nadležan u prethodnom postupku tumačiti tu normu.

33 Uvodno valja, s jedne strane, navesti da, prema odluci kojom se upućuje zahtjev, tehnička norma I. S. EN 13242:2002 u pitanju u glavnom postupku čini prenošenje usklađene norme EN 13242:2002 u irsko pravo od strane irskog tijela za normizaciju. Prema tome, smisao koji treba dati prvoj normi izravno ovisi o tumačenju druge.

34 S druge strane, valja podsjetiti da je, prema sudskoj praksi, Sud nadležan za tumačenje akata koji, iako su ih donijela tijela koja se ne mogu kvalificirati kao „institucije, tijela, uredi ili agencije Unije", ipak imaju narav mjera za provedbu ili primjenu akta Unije (vidjeti u tom smislu presude od 20. rujna 1990., Sevince, C-192/89, EU:C:1990:322, t. 10. i od 21. siječnja 1993., Deutsche Shell, C-188/91, EU:C:1993:24, t. 17.), a takvo rješenje opravdano je samom svrhom članka 267. UFEU-a, čiji je cilj osigurati ujednačenu primjenu u Uniji svih odredaba koje su dio pravnog poretka Unije, kako bi se izbjeglo da se njihovi učinci razlikuju ovisno o tumačenju koje im se da u različitim državama članicama (presuda od 20. rujna 1990., Sevince, C-192/89, EU:C:1990:322, t. 11.).

35 Pored toga, Sud je također pojasnio da činjenica da neki akt prava Unije nema obvezujući učinak ne čini prepreku tome da Sud u okviru prethodnog postupka na temelju članka 267. UFEU-a odluči o tumačenju tog akta (presuda od 21. siječnja 1993., Deutsche Shell, C-188/91, EU:C:1993:24, t. 18.).

36 Konkretnije, kad je riječ o usklađenoj normi poput one u pitanju u glavnom postupku, valja navesti da članak 4. stavak 1. Direktive 89/106 definira usklađene norme kao tehničke specifikacije koje su donijeli CEN, Cenelec ili oboje prema ovlaštenju Komisije u skladu s Direktivom 83/189, a koje čine, kao što to proizlazi iz šeste i sedme uvodne izjave potonje direktive, konkretizaciju na tehničkoj razini bitnih zahtjeva definiranih u njezinu Prilogu I.

37 U skladu s člankom 7. stavkom 3. Direktive 89/106, referentne brojeve usklađenih normi koje su donijela europska tijela za normizaciju Komisija zatim objavljuje u seriji C *Službenog lista Europske unije*.

38 Primjenom članka 4. stavka 2. Direktive 89/106 u vezi s njezinom jedanaestom uvodnom izjavom, učinak te objave jest da za proizvode obuhvaćene tom direktivom koji su u skladu s tehničkim specifikacijama definiranima u usklađenim normama vezanima uz te proizvode stvara predmnijevu usklađenosti s bitnim zahtjevima te direktive (vidjeti u tom smislu presudu od 21. listopada 2010., Latchways i Eurosafe Solutions, C-185/08, EU:C:2010:619, t. 31.), što omogućuje da se na njih stavi oznaka „CE”.

39 Ta predmnijeva usklađenosti s bitnim zahtjevima Direktive 89/106, kao i oznaka „CE”, u skladu s člankom 6. stavkom 1. te direktive u vezi s njezinom dvanaestom uvodnom izjavom, predmetnom proizvodu daju mogućnost slobodno se kretati, biti stavljen na tržište i biti slobodno korišten na području svih država članica Unije.

40 Iz prethodno navedenog proizlazi da je usklađena norma, poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, koja je donesena na temelju Direktive 89/106 i čiji su referentni brojevi predmet objave u *Službenom listu Europske unije*, dio prava Unije jer se upućivanjem na odredbe takve norme utvrđuje primjenjuje li se predmnijeva iz članka 4. stavka 2. Direktive 89/106 na određeni proizvod.

41 Naime, to što proizvod poštuje tehničke zahtjeve definirane takvom normom dopušta pretpostaviti da taj proizvod zadovoljava bitne zahtjeve sadržane u Direktivi 89/106. Slijedi da je tom proizvodu dopušteno slobodno se kretati, biti stavljen na tržište kao i biti slobodno korišten na području svih država članica Unije tako da, primjenom članka 6. stavka 1. te direktive, države članice ne mogu, među ostalim, tom proizvodu nametati dodatne zahtjeve za učinkovit pristup tržištu i njegovu uporabu na njihovu području (vidjeti u tom smislu presudu od 16. listopada 2014., Komisija/Njemačka, C-100/13, EU:C:2014:2293, t. 55., 56. i 63.).

42 Iako je istina da se usklađenost građevnog proizvoda s bitnim zahtjevima sadržanima u Direktivi 89/106 može po potrebi potvrditi sredstvima različitima od dokaza sukladnosti s usklađenim normama, to ne može dovesti u pitanje postojanje pravnih učinaka vezanih uz usklađenu normu.

43 Osim toga, valja navesti da, iako je izrada takve usklađene norme uistinu povjerena privatnopravnom tijelu, ona ipak predstavlja nužnu provedbenu mjeru koja je strogo ograničena bitnim zahtjevima definiranima u toj direktivi, koja se provodi na Komisijinu inicijativu i pod njezinim vodstvom, a njezini pravni učinci su uvjetovani Komisijinom prethodnom objavom njezinih referentnih brojeva u *Službenom listu Europske unije*.

44 U ovom slučaju, norma EN 13242:2002 izrađena je u okviru ovlaštenja M 125, koje je Komisija dala CEN-u na temelju članka 7. Direktive 89/106 i čija točka 8. u poglavlju II. predviđa da europska tijela za normizaciju moraju pružiti tehnički odgovor za određivanje značajki ovlaštenja uzimajući u obzir u njemu navedene uvjete. U tu svrhu, Komisija je u Prilozima 1. i 2. navedenom ovlaštenju precizno odredila njegovo područje primjene, kao i njegov tehnički referentni okvir pomoću kategorija i potkategorija proizvoda za koje zahtijeva da im se odrede značajke djelovanja i trajnosti. Na temelju Priloga 3. istom ovlaštenju, Komisija je također od CEN-a zatražila da u usklađenoj normi koju treba sastaviti pobliže odredi određeni broj sustava potvrde sukladnosti.

45 Iz točaka 1. i 19. poglavlja II. ovlaštenja M 125 također proizlazi da, kao prvo, prije nego što tijelo za normizaciju prihvati to ovlaštenje, to tijelo mora u roku koji odredi Komisija pripremiti program rada koji ona mora prihvatiti. Kao drugo, prema točkama 5. i 6. tog poglavlja, svaki prijedlog dodavanja elemenata koji nisu sadržani u tom ovlaštenju moraju se podnijeti Komisiji na razmatranje. Kao treće, na temelju točaka 15. do 17. i 21. navedenog poglavlja, djelovanje tijelâ za normizaciju mora biti

predmet Komisijina detaljnog praćenja, što je povezano s obvezom redovitog izvještavanja Komisije, kao i s njezinim nadzorom sukladnosti konačnih nacrta usklađenih normi, prije objave njihovih referentnih brojeva u seriji C *Službenog lista Europske unije*.

46 Pored toga i kao što to prikazuje presuda od 16. listopada 2014., Komisija/Njemačka (C-100/13, EU:C:2014:2293), Komisija osigurava puni učinak usklađenih normi pomoću tužbe zbog povrede obveze predviđene člankom 258. UFEU-a. U toj je presudi Sud tako smatrao da, namećući građevnim proizvodima na koje se odnosilo više usklađenih normi dodatne zahtjeve za učinkovit pristup tih proizvoda tržištu i njihovu uporabu na njemačkom teritoriju, predmetna država članica povrijedila je obveze koje ima na temelju članka 4. stavka 2. i članka 6. stavka 1. Direktive 89/106.

47 Na prvo pitanje pod (a) treba dakle odgovoriti da članak 267. prvi stavak UFEU-a treba tumačiti na način da je Sud nadležan u prethodnom postupku tumačiti usklađenu normu u smislu članka 4. stavka 1. Direktive 89/106 čije je referentne brojeve Komisija objavila u seriji C *Službenog lista Europske unije*.

Prvo pitanje točka (b)

48 Uzimajući u obzir odgovor na prvo pitanje pod (a), na prvo pitanje pod (b), kojim sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li usklađenu normu EN 13242:2002 tumačiti na način da, u okviru spora o privatnom ugovoru koji obvezuje jednu stranku da isporuči proizvod usklađen s nacionalnom normom kojom se prenosi usklađena norma u smislu članka 4. stavka 1. Direktive 89/106 i čije je referentne brojeve Komisija objavila u seriji C *Službenog lista Europske unije*, dopušta utvrditi neusklađenost s tehničkim specifikacijama te usklađene norme metodama ispitivanja koje su različite od onih metoda koje su u potonjoj izričito propisane i mogu li se te metode koristiti u bilo kojem trenutku gospodarski razumnog vijeka trajanja proizvoda.

49 Uvodno valja utvrditi da, u skladu s točkom 1. drugim podstavkom usklađene norme EN 13242:2002, na temelju koje ona „sadrži ocjenu sukladnosti proizvoda s [navedenom] usklađenom normom”, točka 6. te usklađene norme, naslovljena „Kemijska svojstva”, u svojoj podtočki 6.3. predviđa da se ukupni sadržaj sumpora u agregatu, koji se deklarira u skladu s odgovarajućim razredom navedenim u tablici 13. navedene usklađene norme, naslovljene „Razredi za najveći ukupni sadržaj sumpora”, određuje u skladu s europskom normom EN 1744-1:1998.

50 Međutim, valja podsjetiti na to da je, kao što to potvrđuje njezina četvrta uvodna izjava, cilj Direktive 89/106 otkloniti prepreke trgovini stvaranjem uvjeta koji omogućuju da se građevnim proizvodima slobodno trguje unutar Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 18. listopada 2012., Elenca, C-385/10, EU:C:2012:634, t. 15).

51 Slijedi da Direktiva 89/106, čiji je cilj ograničen na uklanjanje prepreka trgovini, ne nastoji uskladiti uvjete i načine konkretne uporabe građevnih proizvoda prilikom njihove ugradnje u građevinskim radovima nego uskladiti načine pristupa tih proizvoda tržištu.

52 Prema tome, niti Direktiva 89/106 niti usklađena norma EN 13242:2002, a osobito podtočka 6.3. potonje, koja utvrđuje načine određivanja sadržaja sumpora u agregatima na koje se odnosi, ne usklađuju nacionalne propise primjenjive na dokaze u okviru spora u vezi s ugovorom, poput onog u glavnom postupku, bilo u pogledu načina utvrđivanja usklađenosti građevnog proizvoda s ugovornim specifikacijama ili u pogledu trenutka u kojem se usklađenost takvog građevnog proizvoda treba utvrditi.

53 S obzirom na prethodna razmatranja, na prvo pitanje pod (b) valja odgovoriti na način da se usklađena norma EN 13242:2002 treba tumačiti na način da ne obvezuje nacionalni sud koji odlučuje o sporu o izvršenju privatnopravnog ugovora koji obvezuje jednu stranku da isporuči građevni proizvod usklađen

s nacionalnom normom kojom se prenosi ta usklađena norma, bilo u pogledu načina utvrđivanja usklađenosti takvog proizvoda s ugovornim specifikacijama ili u pogledu trenutka u kojem se njegova usklađenost treba utvrditi.

Treće pitanje

54 Svojim trećim pitanjem, koje treba ispitati u nastavku, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 4. stavak 2. Direktive 89/106, u vezi s njezinom dvanaestom uvodnom izjavom, tumačiti na način da predmnijeva prikladnosti za uporabu građevnog proizvoda proizvedenog u skladu s usklađenom normom obvezuje nacionalni sud prilikom utvrđivanja tržišne kakvoće ili prikladnosti tog proizvoda svrsi ako nacionalni propis opće naravi koji uređuje prodaju robe, poput onog o kojem je riječ u predmetu u glavnom postupku, zahtijeva da građevni proizvod ima takva obilježja. U slučaju potvrdnog odgovora, sud koji je uputio zahtjev pita Sud o načinima obaranja te predmnijeve.

55 Kao što to proizlazi iz njezina članka 2. stavka 1., Direktiva 89/106 ima za cilj osigurati da se građevni proizvodi namijenjeni uporabi u gradnji mogu staviti na tržište samo ako su prikladni za predviđenu uporabu, tj. ako imaju takva obilježja da građevine u koje će biti uključeni, u sklopu kojih će biti sastavljani, korišteni ili instalirani mogu, pod uvjetom da su one propisno konstruirane i izrađene, zadovoljiti bitne zahtjeve iz članka 3. te direktive u slučajevima u kojima su ti radovi predmet propisa koji sadrži takve zahtjeve.

56 U tu svrhu i kao što je to navedeno u točki 39. ove presude, zakonodavac Unije je uspostavio mehanizam predmnijeve prikladnosti za uporabu na temelju kojeg proizvod koji zadovoljava bitne zahtjeve iz članka 3. Direktive 89/106 koji su konkretizirani u usklađenoj normi, ima mogućnost u skladu s člankom 6. stavkom 1. te direktive, u vezi s njezinom dvanaestom uvodnom izjavom, slobodno se kretati, biti stavljen na tržište i biti slobodno korišten na području svih država članica Unije.

57 Iz toga slijedi da je takva predmnijeva usklađenosti namijenjena isključivo tome da omogući da se građevni proizvod, koji ispunjava uvjete utvrđene usklađenom normom, slobodno kreće unutar Unije.

58 Prema tome, iz istih razloga kao što su to oni navedeni u točki 51. ove presude, Direktiva 89/106 ne može se tumačiti kao da usklađuje nacionalne propise, čak i one prešutne, koji su primjenjivi na ugovore o prodaji građevnih proizvoda.

59 Slijedom toga predmnijeva prikladnosti svrsi iz članka 4. stavka 2. Direktive 89/106, u vezi s njezinom dvanaestom uvodnom izjavom, ne može obvezivati, u okviru spora o ugovoru, prilikom ocjene je li jedna od stranaka ugovora zadovoljila nacionalni zahtjev ugovorne naravi.

60 Uzimajući u obzir odgovor na prvi dio trećeg pitanja, nije potrebno odgovoriti na njegov drugi dio.

61 S obzirom na prethodna razmatranja, na treće pitanje valja odgovoriti da članak 4. stavak 2. Direktive 89/106, u vezi s njezinom dvanaestom uvodnom izjavom, treba tumačiti na način da predmnijeva prikladnosti za uporabu građevnog proizvoda proizvedenog u skladu s usklađenom normom ne obvezuje nacionalni sud prilikom utvrđivanja tržišne kakvoće ili prikladnosti tog proizvoda svrsi ako nacionalni propis opće naravi koji uređuje prodaju robe, poput onog o kojem je riječ u predmetu u glavnom postupku, zahtijeva da građevni proizvod ima takva obilježja.

Četvrto i peto pitanje

62 Budući da ih je sud koji je uputio zahtjev postavio samo za slučaj potvrdnog odgovora na prvo pitanje pod (a) i na treće pitanje, nije potrebno odgovoriti na četvrto i peto pitanje.

Drugo pitanje

63 Svojim drugim pitanjem, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 1. točku 11. Direktive 98/34 tumačiti na način da je, u okviru spora između dva pojedinca u vezi s pravima i obvezama ugovorne naravi, nacionalni sud dužan isključiti primjenu nacionalnog propisa, poput onog koji je relevantan u glavnom postupku, koji propisuje, osim u slučaju suprotne volje stranaka, prešutne ugovorne uvjete u pogledu tržišne kakvoće i prikladnosti svrsi ili kakvoće prodavanih proizvoda, iz razloga što je taj propis „tehnički propis", u smislu članka 1. točke 11. te direktive, koji država članica nije dostavila Komisiji, u skladu s člankom 8. stavkom 1. navedene direktive.

64 Uvodno valja podsjetiti, kao što to pravilno ističe sud koji je uputio zahtjev, da se prema ustaljenoj sudskoj praksi, u sporu između pojedinaca moguće pozivati na neprimjenjivost nacionalnog tehničkog propisa koji nije dostavljen u skladu s člankom 8. Direktive 98/34 (vidjeti presude od 30. travnja 1996., CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172, t. 54. i od 26. rujna 2000., Unilever, C-443/98, EU:C:2000:496, t. 40. do 43., 48. i 49.).

65 Međutim, najprije je potrebno provjeriti je li propis u pitanju u glavnom postupku uistinu „tehnički propis" u smislu članka 1. točke 11. te direktive.

66 Iz te odredbe proizlazi da pojam „tehnički propis" obuhvaća tri kategorije, tj. kao prvo „tehničke specifikacije", u smislu članka 1. točke 3. Direktive 98/34, kao drugo „ostale zahtjeve" kako su definirani u članku 1. točki 4. te direktive i kao treće, zabranu proizvodnje, uvoza, marketinga ili korištenja nekog proizvoda navedenu u članku 1. točki 11. iste direktive (presuda od 10. srpnja 2014., Ivansson i dr., C-307/13, EU:C:2014:2058, t. 16. i navedena sudska praksa).

67 U ovom slučaju, kao prvo, odredbe poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku, bilo same po sebi ili kako ih tumače irski sudovi, nisu obuhvaćene pojmom „tehnička specifikacija" u smislu članka 1. točke 3. Direktive 98/34. Naime, taj pojam obuhvaća isključivo nacionalne mjere koje se odnose na proizvod ili njegovo pakiranje kao takve i stoga određuje jednu od obveznih karakteristika proizvoda (presuda od 10. srpnja 2014., Ivansson i dr., C-307/13, EU:C:2014:2058, t. 19. i navedena sudska praksa). To očito nije slučaj sa zahtjevom koji se, osim u slučaju suprotne volje stranaka, općenito primjenjuje na prodaju svakog proizvoda.

68 Kao drugo i iz istog razloga, takve se odredbe ne mogu kvalificirati kao „ostali zahtjevi" u smislu članka 1. točke 4. Direktive 98/34.

69 U tom je pogledu Sud pojasnio da, kako bi se mogle kvalificirati kao „ostali zahtjevi" u smislu te odredbe, predmetne nacionalne odredbe moraju predstavljati „uvjete" koji mogu značajno utjecati na sastav ili prirodu proizvoda odnosno njegovu prodaju, s obzirom na to da zahtjevi općeg karaktera ne mogu predstavljati takve uvjete ni posljedično biti kvalificirani kao „ostali zahtjevi" (vidjeti presudu od 10. srpnja 2014., Ivansson i dr., C-307/13, EU:C:2014:2058, t. 26. i 27. i navedenu sudsku praksu).

70 Kao treće, propis u pitanju u glavnom postupku nije obuhvaćen ni kategorijom tehničkih propisa iz članka 1. točke 11. Direktive 98/34, s obzirom na to da, ograničavajući se na navođenje prešutnih ugovornih zahtjeva, ne sadrži nikakvu zabranu u smislu te direktive, bilo proizvodnje, uvoza, marketinga ili korištenja nekog proizvoda ili pružanja ili korištenja neke usluge ili poslovnog nastana kao operatera usluga.

71 Slijedom toga, Direktiva 98/34 nije primjenjiva na prešutne ugovorne zahtjeve poput onih koje propisuje propis u pitanju u glavnom postupku.

72 S obzirom na prethodno navedeno, na drugo pitanje valja odgovoriti da članak 1. točku 11. Direktive 98/34 treba tumačiti na način da nacionalne odredbe, poput onih u pitanju u glavnom postupku, koje propisuju, osim u slučaju suprotne volje stranaka, prešutne ugovorne uvjete u pogledu tržišne kakvoće i

prikladnosti svrsi ili kakvoće prodavanih proizvoda, ne čine „tehnički propis”, u smislu te odredbe, čiji nacrti moraju biti predmet prethodne obavijesti predviđene u članku 8. stavku 1. prvom podstavku te direktive.

Troškovi

73 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (treće vijeće) odlučuje:

1. **Članak 267. prvi stavak UFEU-a treba tumačiti na način da je Sud nadležan u prethodnom postupku tumačiti usklađenu normu u smislu članka 4. stavka 1. Direktive 89/106/EEZ od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica koji se odnose na građevne proizvode, kako je izmijenjena Direktivom Vijeća 93/68/EEZ od 22. srpnja 1993., čije je referentne brojeve Komisija objavila u seriji C *Službenog lista Europske unije.***

2. **Usklađenu normu EN 13242:2002, naslovljenu „Agregati za nevezane i hidraulički vezane materijale za uporabu u građevinarstvu i cestogradnji”, treba tumačiti na način da ne obvezuje nacionalni sud koji odlučuje o sporu o izvršenju privatnopravnog ugovora koji obvezuje jednu stranku da isporuči građevni proizvod usklađen s nacionalnom normom kojom se prenosi ta usklađena norma, bilo u pogledu načina utvrđivanja usklađenosti takvog proizvoda s ugovornim specifikacijama ili u pogledu trenutka u kojem se njegova usklađenost treba utvrditi.**

3. **Članak 4. stavak 2. Direktive 89/106, kako je izmijenjena Direktivom 93/68, u vezi s njezinom dvanaestom uvodnom izjavom, treba tumačiti na način da predmnijeva prikladnosti za uporabu građevnog proizvoda proizvedenog u skladu s usklađenom normom ne obvezuje nacionalni sud prilikom utvrđivanja tržišne kakvoće ili prikladnosti tog proizvoda svrsi ako nacionalni propis opće naravi koji uređuje prodaju robe, poput onog o kojem je riječ u predmetu u glavnom postupku, zahtijeva da građevni proizvod ima takva obilježja.**

4. **Članak 1. točku 11. Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih standarda i propisa te pravila o uslugama informacijskog društva, kako je posljednje izmijenjena Direktivom Vijeća 2006/96/EZ od 20. studenoga 2006., treba tumačiti na način da nacionalne odredbe, poput onih u pitanju u glavnom postupku, koje propisuju, osim u slučaju suprotne volje stranaka, prešutne ugovorne uvjete u pogledu tržišne kakvoće i prikladnosti svrsi ili kakvoće prodavanih proizvoda, ne čine „tehnički propis”, u smislu te odredbe, čiji nacrti moraju biti predmet prethodne obavijesti predviđene u članku 8. stavku 1. prvom podstavku Direktive 98/34, kako je izmijenjena Direktivom 2006/96.**

Potpisi